

DRO NESCAPES

DRONESCAPES

DE NIEUWE LUCHTFOTOGRAFIE VAN DRONESTAGRAM

REDACTIE

Ayperı Karabuda Ecer

Vertaling: Joost Zwart
Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam
Fotografie: © de fotografen van Dronestagram
Oorspronkelijke titel: *Dronescares*
© Oorspronkelijke uitgever: Thames & Hudson Ltd, Londen

Als u opmerkingen of vragen hebt, dan kunt u contact nemen met onze redactie:
redactielifestyle@lannoo.com

Voor de Nederlandstalige uitgave:
© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016
www.lannoo.be
en
© Fontaine Uitgevers bv, Hilversum
www.fontaineuitgevers.nl

D/2017/45/76 – NUR 473/652
ISBN: 978-90-774-3803-9
Printed in China

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Inleiding: Kijk omhoog!	10
1 DRONES ARE US	18
Ludovic Moulou	32
2 DICHTBIJ	38
3 STAD	52
4 FAUNA	92
2DroneGals	106
5 ONDERZOEK	112
Alexandre Salem	138
6 RUIMTE	144
Romeo Durscher	186
7 PATROON/SCHADUW	192
Karolis Janulis	232
8 BEWEGING	238
Maxim Tarasov	260
9 JA, IK WIL	266
Gebruikersgids	282
Biografieën	282
Aanvullende lijst van Illustraties	283
Register van fotografen/websites	284
Register van locaties	286

VOORWOORD

Dronestagram, gelanceerd in juli 2013, is het eerste onlineplatform waar liefhebbers van luchtfotografie uit de hele wereld samen kunnen komen. Dronestagram kwam voort uit het ontbreken van een specifieke website waarop ik mijn foto's en filmpjes kon delen en ging online op het moment waarop de dronemarkt aan een snelle groei begon. De website is niet alleen bedoeld om verbluffende foto's vanuit verbazingwekkende perspectieven te tonen, maar ook om een gemeenschap voor het eerst een onlineplatform te bieden met de mogelijkheid om dingen uit te wisselen.

Drones brengen een revolutie in de fotografie teweeg. Deze kleine en lichte quadcopters kunnen foto's maken op plaatsen waar andere apparaten niet komen: in gebouwen, bij bewegende voertuigen, boven sportstadions, in ontoegankelijke landschappen. Ze stellen je in staat om de wereld vanuit duizelingwekkende nieuwe hoogten te zien en bieden het ultieme vogelvluchtperspectief. Ze zorgen ook voor een nieuwe 'laag' in de luchtfotografie, die zich ergens tussen de gezichtspunten van satellieten, vliegtuigen en de straat bevindt. Op Dronestagram is een brede selectie te zien van het werk van fotografen die allemaal gevallen zijn voor de unieke mogelijkheden van dronefotografie en die ons uitnodigen om de wereld met nieuwe ogen te bekijken.

Drones worden alsmar populairder bij zowel amateur- als beroepsfotografen, en bieden nieuwe kansen aan start-ups die zich in luchtfotografie specialiseren. Dat is de reden dat Dronestagram zo veel succes heeft. Het platform, met inmiddels tienduizenden gebruikers, is voor iedereen toegankelijk en het is de ultieme plek om foto's die van boven zijn genomen te publiceren, te delen en te ontdekken.

Eric Dupin, oprichter Dronestagram

KIJK OMHOOG!

Denk even aan de foto's van je ouders en grootouders, die je glimlachend aankijken vanuit hun lijstje aan de muur of op de piano, de schoorsteenmantel of je bureau. Stel je vervolgens een toekomst voor waarin je familieleden niet langer naar 'jou' kijken, maar 'omhoog', omdat ze vereeuwigd zijn door een drone die over hen heen vliegt.

Het verlangen om de wereld van bovenaf vast te leggen bestaat al sinds de eerste dagen van de fotografie. De oudste luchtfoto's werden in 1858 genomen door 'Nadar' (pseudoniem van Gaspard-Félix Tournachon). Ze toonden de daken van het Franse dorp Petit-Bicêtre en waren op een hoogte van 80 m vanuit een ballon genomen. Ze waren de eerste in een reeks luchtfoto's die Nadar nam, waaronder de beroemde opname van de Arc de Triomphe in Parijs in 1868.

Sinds deze vroege experimenten heeft de luchtfotografie zich steeds verder ontwikkeld met als doel om 'de stukjes aan elkaar te passen', om een alomvattend beeld te geven van de wereld die we bewonen, met toenemende scherpste en steeds meer details. Deze beelden, waarin we steeds weer nieuwe visuele perspectieven zoeken, tonen niet alleen de grandeur van onze stedelijke en natuurlijke omgeving, maar benadrukken ook onze verantwoordelijkheid om die te behouden.

Luchtfotografie was vroeger duur en voorbehouden aan weinigen. Om haar te beoefenen was geavanceerde en dure apparatuur nodig en moest de fotograaf een breed scala aan professionele vaardigheden beheersen om het onbekende en

het exotische vast te leggen. Door de huidige democratisering van de beeldtechnologie is de lucht inmiddels voor vrijwel iedereen toegankelijk. De revolutionaire ontwikkelingen in de dronefotografie hebben veel veranderd met een alsmaar groeiend aantal gebruikers in alle soorten en maten tot gevolg. Het gaat daarbij niet alleen om beroepsfotografen, maar ook om hobbyisten, die toegang hebben gekregen tot deze technologie en de nieuwe perspectieven die ze biedt.

Anders dan bij traditionele luchtfotografie doen drones veel meer dan alleen maar 'hoger' en 'verder' gaan. Ze maken het mogelijk om dichterbij het onderwerp te komen, er welhaast in op te gaan, en om te traceren en volgen. Maar deze eigenschappen brengen ook contradicties met zich mee. Net als het internet bieden drones ongekeerde mogelijkheden om te ontdekken, toegang te krijgen en te bevrijden, maar ook om te surveilleren en te vernietigen, met alle gevolgen van dien.

Het strategisch gebruik door overheid en leger van dronefotografie, dat hand in hand gaat met de bliksemsnelle ontwikkeling van oorlogsvoering met drones, wordt steeds breder, vaak met de bedoeling om verwoesting te plannen en documenteren. Onlangs liet een Russisch team een quadcopter over de antieke Romeinse stad Palmyra vliegen, waar strijders van IS tekeer waren gegaan nadat ze de stad in 2015 hadden ingenomen. De beelden waren overweldigend en leken meer op een toeristische wervingscampagne dan op een document over verwoesting.

Moskou, Rusland
Door Petr Jan Juračka

55.7558

37.6173

1 m

Abbeville, VS
Door billpam91

⊖ 29.9754

⊕ -92.1564

⊕ 1,8 m

Salles-Arbussonnas-
en-Beaujolais, Frankrijk
Door Thierry Eyraud

⊖ 46.0221

⊕ 4.3733

⊕ 4 m

Er komen ook allerlei nieuwe professionele toepassingen voor drones – denk aan verslaggeving, sportfotografie, make-laardij, toerisme, documentatie van evenementen, onderwaterfotografie, ecologisch onderzoek, interventies bij rampen door niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en nog veel meer. De dronetehnologie biedt ook narcistischer mogelijkheden, zoals 'dronies' – het luchtéquivalent van 'selfies' – maar op een heel andere schaal. Bij deze foto's is het de context, de omgeving, die in het middelpunt staat, ook al houdt de fotograaf alles in de hand en is hij nog altijd aanwezig.

Dronestagram is het eerste forum dat hobby- en beroepsfotografen de mogelijkheid biedt om met gelijkgestemden de foto's en filmpjes te delen die ze met hun drones hebben gemaakt. De leden zijn uit de hele wereld afkomstig en er zijn inmiddels duizenden foto's te zien, terwijl er elke dag nieuwe op de site worden gezet.

Dronestagram werd in 2013 opgezet door de Franse hobbyist Eric Dupin samen met Guillaume Jarret, met als doel een onlineplatform te bieden voor dronefotografen omdat zoiets nog niet bestond. De site ontwikkelt zich nu snel tot een visuele referentie voor dronefotografie en organiseert zelfs diverse fotowedstrijden, waaronder de prestigieuze National Geographic/Dronestagram International Drone Photography Contest.

Drones is in samenwerking met de fotografen van Dronestagram gemaakt en toont de bandbreedte van het werk van deze unieke gemeenschap en zal voor veel van deze fotografen de eerste keer zijn dat hun foto's in druk verschijnen. Of het nu amateur- of beroepsfotografen zijn, deze 'dronesters' zijn allemaal de lucht in gegaan om visuele perspectieven te onderzoeken en bewonderen. Het was een echt avontuur om een duik te nemen in de rijkdom aan beeldmateriaal dat ze hebben gecreëerd om daar een representatieve selectie uit te maken, met als uitgangspunt te laten zien wat de term 'dronefotografie' allemaal kan omvatten.

Vanuit die gedachte zijn de foto's gegroepeerd in losse thematische hoofdstukken. In het eerste, **Drones Are Us**, richten we ons op de manier waarop drones voor speelse en humoristische effecten worden gebruikt. De beelden tonen vooral de populariteit van de 'dronies', die variëren van beelden van grote groepen van honderden mensen tot spectaculaire vergezichten waarin wat eenzame figuren maar net te zien zijn. Deze foto's zijn vrolijk en draaien om mensen en hoe ze hun quadcopter zien – de drone is hier bijna een geliefd object: thuis, op vakantie; een 'lid' van de familie.

In **Dichtbij** speelt de wens om dicht bij iets in de buurt te komen een hoofdrol, waarbij de drone alle grenzen lijkt te passeren om enkele van de beroemdste monumenten van de wereld uit nooit eerder geziene hoeken te fotograferen. De adembenemende foto's van het beeld van Christus de Verlosser in Rio de Janeiro (blz. 40–41) en de Sagrada Familia van Gaudi (blz. 43) profiteren van het huidige juridische vacuüm rond het vliegen met drones. In de toekomst zouden dit soort opnames weleens een zeldzaamheid kunnen worden.

Stad toont schitterende details van de stadsjungle en een nieuwe kijk op bekende monumenten en stadsgezichten. Sommige foto's laten zien hoe drones een nieuw niveau van surveillance mogelijk maken in een tijd waarin stedelijke privacy toch al beperkt is. De mogelijkheid van drones om schijnbaar overal te kunnen vliegen en iedereen te kunnen volgen, werpt weer de vraag op op hoe privé onze werkplekken en onze huizen, straten en tuinen nog echt zijn. Als het nu al mogelijk is om een drone met je smartphone te verbinden, zodat hij elke beweging die je maakt kan volgen, dan kun je morgen misschien wel die van iemand anders programmeren om die persoon te volgen. En wat zouden de morele en sociale implicaties daarvan zijn?

Het hoofdstuk **Fauna** vormt een soort luchtig intermezzo na de verontrustende vragen die worden opgeworpen door het vermogen van drones tot surveilleren. We zien foto's die het dierenrijk bezingen, met drones die naast of boven de dieren

vliegen en vastleggen hoe afgelegen hun habitat is. De dieren zijn soms geïntrigeerd door de drone en gaan er een interactie mee aan, zoals te zien is op de foto van een vliegende arend (blz. 94) van capungaero, een beeld dat mogelijk werd toen de arend achter de drone aanging.

In **Onderzoek** is te zien hoe hobbyisten drones inzetten om milieuproblemen en natuurrampen in beeld te brengen en erover te rapporteren, een voorbeeld van positief gebruik van de technologie – als tegenwicht voor de negatieve associaties. Overstromingen, natuurbescherming, vervuiling en grote branden worden allemaal gedocumenteerd.

Ruimte is de grootste categorie foto's. Ze laten zien dat dronefotografen niet alleen de tradities van de klassieke landschapsluchtfotografie volgen, met indrukwekkende opnames uit een hoog standpunt, waarbij het landschap domineert en al het andere overschaduwet. Ze maken ook gebruik van het vermogen van drones om lager en dichter bij hun onderwerp te vliegen om de kijker in het tafereel te betrekken. Dit is te zien op een van de meest bekeken foto's op Dronestagram (blz. 173), waar de kijker vlak bij een vrachtwagen komt die op een angstaanjagend smalle weg langs een afgrond rijdt in de Vercors in Frankrijk. Terwijl veel fotografen de traditionele aanpak volgen, is er een toenemend aantal dat iets anders wil bieden. Ze proberen de kijker deel te laten nemen aan het beeld in plaats van die erbuiten te sluiten.

In **Patroon/schaduw** zien we hoe dronefoto's ook 'kunst' kunnen zijn, waarbij vormen, schaduwen, kleuren en lijnen de essentie van de beelden vormen. Veel amateurfotografen wijden zich volledig aan het 'schilderen' met hun drones en gebruiken de technologie voor visuele experimenten en artistieke statements. Er zijn zelfs 'naaktportretten' met drones gemaakt, bijvoorbeeld door alleyoops, die 'visuele puzzels' schiep in series als 'Flat & Fall', waarin vlees en aarde naadloos in elkaar lijken over te lopen (blz. 16).

Drones spelen met hun ongeëvenaarde blik van boven een sleutelrol in de ontwikkeling van sportverslaggeving. In

Beweging zien we amateursporten en vrijetijdsbestedingen, waarbij de energie en dynamiek van allerlei vormen van sport en spel van bovenaf getoond worden. Een fraai voorbeeld zijn de klifduikers bij Mazatlán in Mexico (blz. 245), die vanaf een hoogte van 15 m in het ondiepe water duiken en op de foto eerder lijken te vliegen dan duiken!

Ja, ik wil laat zien dat drones steeds vaker de 'huwelijksfotograaf' worden, met unieke, grappige en ontroerende foto's die vanaf de grond niet te maken zijn. Dit hoofdstuk is een passend pendant bij **Drones Are Us** met zijn nadruk op de vrolijke en 'menselijke' aspecten van dronefotografie.

In de hoofdstukken is bij een aantal foto's een korte tekst opgenomen waarin is aangegeven hoe en waar de foto is gemaakt. Ook de coördinaten van de plek waar de foto is genomen zijn vermeld, waarmee duidelijk wordt dat drones een breed scala aan locaties kunnen bereiken.

Tussen de hoofdstukken is soms een portret opgenomen van een vooraanstaand fotograaf van Dronestagram. Daartoe behoren onder andere 2DroneGals – het moeder-dochterduo dat naam maakt in deze nog door mannen gedomineerde wereld – die met hun onderzoek naar hoe het milieu ervoor staat tot de top behoren. Ook Alexander Salem maakt belangrijk werk, waaronder documentatie van natuurrampen, zoals de modderstromen die in 2014 Brazilië teisterden.

Karolis Janulis, een Litouwse fotograaf die al lange tijd geïnteresseerd is in fotograferen van bovenaf, maakt abstracter werk. Sinds hij in 2015 zijn eerste drone kocht, is hij uitgegroeid tot een meester in het werken met schaduwen en heeft hij foto's gemaakt die even mooi als speels zijn. Ludovic Moulou, ooit een specialist in internetbeveiliging in Parijs, heeft zich erop toegelegd de adembenemende schoonheid van Tahiti in beeld te brengen en wijst met zijn werk op het gevaar van klimaatsverandering. Ook de Russische fotograaf Maksim Tarasov laat zich door de natuur inspireren. Hij heeft sinds zijn jeugd in afgelegen streken gewoond. En dan is er nog Romeo Durscher, die misschien wel het bekendst is

Guararapes, Brazil
Door Marcio Ogura

⊖ -21.2134

⊕ -50.6417

⊕ 7,1 m

vanwege zijn spectaculaire luchtpanorama's en zijn obsessie met licht. Samen tonen deze fotografen de grote diversiteit aan foto's die met een drone is te maken.

Maar hoe onbegrensd de mogelijkheden ook lijken te zijn die deze fotografen suggereren, de wildwesttijd van de drone-fotografie begint toch langzaam op zijn einde te lopen. Onder andere de angst voor terroristische aanslagen, de afkeer van paparazzi die overal neuzen, en het gevaar van drones die tegen vliegtuigen botsen, hebben ertoe geleid dat het gebruik van drones met nieuwe wetgeving aan banden wordt gelegd. Na campagnes van juristen en klachten van beroemdheden werd in Californië in 2015 een wet aangenomen die het paparazzi verbiedt met drones opnames van privéterrein te maken. Met het nieuwe verbod werd de definitie van 'fysieke schending van de privacy' zo verruimd dat ook het vliegen met een drone over privéterrein met de bedoeling om foto's of films te maken eronder valt.

In april 2016 werd een vol passagiersvliegtuig van British Airways naar men vermoedt door een drone geraakt toen het de landing inzette bij de Londense luchthaven Heathrow, een paar weken nadat de Britse regering gewaarschuwd had dat IS drones zou kunnen gebruiken om een vuile bom af te werpen. Het was reden voor de regering om het gebruik van drones aan beperkingen te onderwerpen.

Uit een verslag van de Thomson Reuters Foundation uit mei 2016 blijkt dat ngo's in toenemende mate gebruikmaken van drones voor hun hulpmissies. Drones kunnen inmiddels ook 3D-kaarten maken en sneller met details komen dan satellieten. Daardoor zijn ze waardevolle instrumenten geworden om afgelegde gebieden en de humanitaire hulp die de mensen daar nodig hebben in kaart te brengen.

Maar hun nut op dat gebied ligt onder vuur en in veel lan-

den worden regels opgesteld. In Nepal bijvoorbeeld werden in 2015 drones volop ingezet om de gevolgen van de zware aardbeving te documenteren. Het gebrek aan controle over waar de drones vlogen en hoe ze informatie doorgaven bracht de Nepalese luchtvaartdienst ertoe het vliegen met drones zonder toestemming te verbieden. Bovendien stelde men no-fly-zones boven bepaalde gebieden in en beperkte de vluchttijd tot vijftien minuten. Drones mochten niet verder dan 300 m van de bestuurder vliegen, en niet hoger dan 100 m.

Maar ondanks de zorgen over geheimhouding, privacy en veiligheid en de toenemende regulering van het gebruik van drones, kunnen we rustig stellen dat de quadcopters zullen blijven en dat ze steeds meer een integraal onderdeel van ons dagelijkse leven zullen worden. Fotografie is tegenwoordig veel meer dan documentatie: ze is een essentieel onderdeel van communicatie en drones spelen daar een sleutelrol in. Digitale fotografie overspoelt het internet en is nu een constante conversatie die gedeeld en gevoed wordt. Deze conversatie is nu uitgebreid naar de lucht.

De gemeenschap van dronefotografen zal verder groeien. De technologie zal zich blijven ontwikkelen, waardoor er nieuwe gebruiksmogelijkheden ontstaan en de mogelijkheden om te delen zullen toenemen. Het vogelperspectief zal een standaardmanier van kijken worden en drones zullen een normaal huishoudelijk apparaat zijn. De Federal Aviation Authority voorspelt dat er in 2020 zo'n 7,5 miljoen drones in de VS zullen zijn en men verwacht dat de droneverkopen tot dan elk jaar met 32 procent zullen stijgen!

In dit boek tonen we de passie van dronesters die nieuwe expressiemiddelen onderzoeken en zo nieuwe horizonten openen met hun drones, die ze als echte metgezellen zien.

Bagnères-de-Bigorre,	⊖ 42.9498
Frankrijk	⊕ 0.2705
Door alleyoops	⊕ 12 m

HOOFDSTUK 1

DRONES ARE US

Sviland, Noorwegen
Door r_audrius

58.8368

5.8456

5,2 m

Dronester r_audrius, geboren in Litouwen, woont en werkt al meer dan tien jaar in Noorwegen. Hij laat zich vooral inspireren door de schoonheid van het Noorse landschap.

Deze foto, met de titel *Koning van de berg*, maakte hij bij het plaatsje Sviland in Rogaland met een DJI Phantom 3 Professional. De fotograaf moest ruim een uur wachten voordat hij de perfecte opname kon maken: een dronie op de top van de berg.

